

Aan Minister van IenW

nota

Aanbiedingsnota: Verzamelbrief commissiedebat maritiem
30 mei 2023

TER BESLISSING

Datum

11 mei 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/136771

Opgesteld door

Bestuurskern
Directie Maritieme Zaken
Afdeling Zeehavens

Beslistermijn

18 mei 2023

Bijlage(n)

- (1) Verzamelbrief
- (2) Vorige verzamelbrief
- (3) Onderzoek zeevarenden
welzijn

Aanleiding

Op 30 mei 2023 vindt het commissiedebat (CD) maritiem plaats. In de aanloop naar het debat adviseren wij u om een verzamelbrief te sturen waarin u de Tweede Kamer informeert over de voortgang van een aantal relevante dossiers, moties en toezeggingen. Meer inhoudelijke onderwerpen worden behandeld in afzonderlijke Kamerbrieven¹.

Geadviseerd besluit

Wij adviseren u om bijgevoegde brief te ondertekenen en aan de voorzitter van de Tweede Kamer te sturen.

Kernpunten

Onderwerpen in de brief:

- Algemeen: IMSAS Audit
- Zeehavens: Veiligheidseisen aan binnenhavens, Houtrakpolder, EU havenstrategie economische inmenging, NOVEX-gebied Rotterdamse Haven en Brandstoffentransitie en Toekomst bunkermarkt
- Zeevaart: Internationale afspraken over reduceren van broeikasgasemissies door internationale zeevaart, Zeemanshuizen, Dienstverlening scheepsregister, Zeezwaaien
- Binnenvaart: Biobrandstoffen, Voortgang Beter Bediend, Onderzoeken dimensionering Noordzeekanaal, Gerrit Krolbrug

Toelichting

Algemeen

IMSAS Audit

Aanleiding: Van 13 tot en met 24 maart 2023 heeft voor het Koninkrijk de IMO Member State Audit Scheme (IMSAS audit) plaatsgevonden.

Kern: Nederland en Curaçao zijn fysiek ge-audit en Aruba, Sint Maarten en de BES eilanden hebben op hybride wijze deelgenomen van de audit. Uit de IMSAS

¹ De brieven die naar verwachting voor het debat van 30 mei 2023 naar de Kamer gaan: Inzet bij IMO bunkerlicentiesysteem en risicoanalyse stookolie, Beleidsdoorlichting, Vissersvaartuigen, Scheepvaartveiligheid, Varend ontgassen, Vlootvervanging Rijksrederij, Onderzoeken vaarwegbeeld en Watertaxi's op de Waddenzee.

audit zijn in totaal 13 bevindingen gekomen waar de komende jaren met alle landen van het Koninkrijk aan zal worden gewerkt via structurele samenwerking op maritiem gebied binnen de daartoe opgerichte Koninkrijks Maritieme Administratie (KMA). De bevindingen liggen vooral op het gebied van (implementatie van) wetgeving en vlaggenstaatverplichtingen. De ministers hebben hun commitment herbevestigd onder meer door het voortzetten van het 4-landenoverleg waarbij de agenda verbreed zal worden met luchtvaartonderwerpen.

Zeehavens

Additionele eisen kleine havens

Aanleiding: Tijdens het CD Goederenvervoer d.d. 13 april 2023 is toegezegd om uit te zoeken of Nederland andere veiligheidseisen aan binnenhavens stelt dan België en Duitsland.

Kern: Momenteel vindt er een inventarisatie plaats hoe de Nederlandse eisen ten aanzien van de binnenhavens zich verhouden tot die van België en Duitsland. Om de benodigde informatie te achterhalen, is meer tijd nodig. In afstemming met het ministerie van JenV wordt de Kamer hierover geïnformeerd in het najaar van 2023.

Houtrakpolder

Aanleiding: De motie Koerhuis/Van der Molen² heeft opgeroepen om onderzoek te doen naar de voorwaarden waaronder een extra havenbekken in de Houtrakpolder tot stand kan komen.

Kern: De ruimtelijke reservering blijft het uitgangspunt bij het onderzoek naar de mogelijkheid voor een extra havenbekken in de Houtrakpolder. In de visie Noordzeekanaalgebied 2040 is een ruimtelijke reservering voor uitbreiding van de Amsterdamse haven in de Houtrakpolder opgenomen. Bij de ontwikkeling van Amsterdam-Havenstad van ca. 70.000 woningen moeten we alternatieve ruimte vinden voor havengebonden bedrijvigheid in het Noordzeekanaalgebied.

EU havenstrategie economische inmenging

Aanleiding: de motie Van der Molen/Koerhuis³ heeft het kabinet opgeroepen om in te zetten op de totstandkoming van een Europese havenstrategie ter bescherming van ongewenste buitenlandse invloeden.

Kern: Ter uitvoering van de motie werken we aan een verkennende notitie die reeds is aangekondigd op Europees niveau. Vervolgstappen zijn om de notitie op Europees niveau te agenderen en te bespreken met de andere lidstaten en de Europese Commissie.

NOVEX-gebied Rotterdamse Haven

Aanleiding: In de planningsbrief van IenW⁴ is aangekondigd dat we in Q3/Q4 het uitvoeringsprogramma NOVEX Rotterdamse Haven met de Kamer delen.

Kern: In dit NOVEX-gebied werken Rijk en Regio samen aan de complexe opgaven die in het gebied spelen en die samenhangen met de transitie naar een duurzame, circulaire en klimaat neutrale haven economie. Deze ontwikkelingen vragen fysieke en milieuruimte en leveren spanningen op met het omliggende

Datum

11 mei 2023

Onze referentie

Vul hier het CM-nummer in

Opgesteld door

Bestuurskern
Directie Maritieme Zaken
Afdeling Zeehavens

Aan

Minister van IenW

Bijlage(n)

3

² Kamerstuk 31409, nr. 364

³ Kamerstuk 36200-XII, nr. 62

⁴ Kamerstuk 31409, nr. 372

gebied. De partijen werken gezamenlijk aan een ontwikkelperspectief 2030 en 2050 en een bijbehorende uitvoeringsagenda die eind 2023 verschijnen.

Brandstoffentransitie en toekomst bunkermarkt

Aanleiding: In januari 2023 heeft de Kamer een motie van de leden Koerhuis en De Groot⁵ aangenomen, waarin de Kamer de regering verzoekt om een visie, een plan en een groeipad tot 2030 en 2050 op te stellen ten aanzien van duurzame scheepvaartbrandstoffen en nieuwe haventerreinen, en daarbij de internationale context in de energietransitie te betrekken.

Kern: U informeert hiermee de Kamer over de voortgang van de verschillende activiteiten die invulling geven aan deze motie:

- De Roadmap Brandstoftransitie, zoals die aangekondigd is in de Kamerbrief over klimaatbeleid voor de zeevaart.⁶
- De betrokkenheid van zeevaart binnen het Nationaal Plan Energiesysteem 2050, waarvan de minister van KenE een concept voor de zomer met de Kamer deelt.
- De ontwikkelingen en vereisten binnen de havens om duurzame brandstoffen te produceren, waaronder de uitwerking van de ontwikkelperspectieven voor de verschillende NOVEX-gebieden.
- Het rapport van HCCS (Decarbonising maritime bunkering in the Netherlands and the embargo on Russian oil), dat in opdracht van IenW is opgesteld om de impact van de sanctiemaatregelen en broeikasgasreducerende maatregelen in beeld te brengen.

Zeevaart

Internationale afspraken over reduceren van broeikasgasemissies door internationale zeevaart

Aanleiding: Vooruitzicht van cruciaal besluitvormingsmoment in IMO in juli 2023. Daarnaast de wens van de vaste Kamercommissie om geïnformeerd te worden over verdragswijzigingen: n.a.v. toezegging 14613 heeft de vaste commissie van IenW verzocht om voortaan bij iedere verdragswijziging duidelijkheid te geven over de inhoud van de wijziging (in plaats van via een jaarlijkse voortgangsbrief).

Kern: U geeft een update van de onderhandelingen die gaande zijn bij IMO ten aanzien van de aanscherping van eisen voor terugdringen van broeikasgasemissies door de internationale zeescheepvaart. Een belangrijk onderdeel in de ontwikkeling van de Nederlandse positie is de besluitvorming omtrent de positie van Nederland ten aanzien van een heffing op de uitstoot van broeikasgassen door de zeevaart. Nederland heeft hier nog geen definitieve positie over ingenomen. Om definitieve steun voor een heffing te kunnen geven, zal nader overleg met EZK en FIN moeten plaatsvinden. U ontvangt hierover binnenkort een beslisnota.

Zeemanshuizen

Aanleiding: Betreft een update op de motie Postma over het voortbestaan van zeemanshuizen in Nederlandse havens.

Kern: Onderzoeksinstituut Erasmus UPT heeft in opdracht van de Nederlandse Zeevarendencentrale een beknopte studie gedaan naar de financieringsbehoefte van deze welzijnsfaciliteiten. Op 1 juni zal het NZC-symposium in Rotterdam plaatsvinden, dat in het teken staat van de bevindingen van dit rapport. U hebt reeds aan de NZC toegezegd een videoboodschap in te spreken (opname staat gepland voor 9 mei). U stuurt aan de Tweede Kamer een afschrift van het rapport

Datum

11 mei 2023

Onze referentie

Vul hier het CM-nummer in

Opgesteld door

Bestuurskern
Directie Maritieme Zaken
Afdeling Zeehavens

Aan

Minister van IenW

Bijlage(n)

3

⁵ Kamerstuk 31409, nr. 379

⁶ Kamerstuk 32 813 / 31 409, nr. 1141

en kondigt aan dat u partijen, in het bijzonder de havenbedrijven, aan zal spreken om hun deel van de financiële verantwoordelijkheid op te pakken.

Dienstverlening scheepsregister

Aanleiding: Betreft een toezegging uit de verzamelbrief voor CD Maritiem van 8 december 2022. De verzamelbrief is het geëigende moment om een toelichting te geven op de stand van zaken en aan de toezegging te voldoen.

Kern: In de brief geven we aan dat de ILT op schema ligt ten aanzien van het digitaliseren van de certificaataanvragen.

Zeezwaaien

Aanleiding: Betreft een toezegging uit het CD Maritiem van 8 december 2022 om op ambtelijk niveau met Duitsland te spreken over hun aanpak van 'zeezwaaien'.

Kern: U geeft aan dat Duitsland het enige land is dat nationaal strengere regels handhaaft voor het lozen van chemische ladingresiduen dan die voorgeschreven in de internationale wetgeving.

Binnenvaart

Biobrandstoffen

Aanleiding: De Kamer wordt geïnformeerd over twee zaken over het gebruik van biobrandstoffen in de binnenvaart in het kader van het binnenkort te verwachten onderzoek van onderzoeksbureau Panteia en over de stand van zaken met betrekking tot het maken van éénvormige afspraken met België en Duitsland voor het implementatietraject van de RED III.

Kern: Op 1 juli 2022 heeft u de Kamer gemeld dat Nederland niet per 1 januari 2023 een CO2-reductieverplichting zal invoeren bij leveringen van brandstof aan de binnenvaart. U heeft toegezegd de Kamer op de hoogte te houden van de voortgang. Onderzoeksbureau Panteia heeft samen met de sector gekeken welke type brandstof kan worden toegepast in de binnenvaart en dit heeft geleid tot een gedeeld beeld over de gewenste brandstof. Om dit beeld in de praktijk te toetsen heeft Panteia bovendien 'terms of reference' opgesteld voor een praktijkproef. Het rapport van Panteia wordt binnenkort verwacht. Dan zal met de sector worden nagaan hoe deze praktijkproef kan worden vormgegeven.

De gesprekken met de Europese Commissie, België en Duitsland betreffen de uniforme toepassing van de nieuwe Richtlijn Hernieuwbare Energie (REDIII). De melding aan de Kamer is een procesantwoord, omdat de gesprekken nog gaande zijn. Er zijn nog geen concrete afspraken gemaakt over de invoering van de reductieverplichting in België en Duitsland voor de RED III. Het valt daarom niet uit te sluiten dat in een later stadium op hoger ambtelijk of zelfs op politiek niveau nog actie richting Duitsland nodig is op het gebied van implementatie van de RED III.

Voortgang Beter Bediend

Aanleiding: Beter Bediend vormt een programma uit het Regeerakkoord van het vorige kabinet. De Tweede Kamer wordt periodiek op de hoogte gehouden van de voortgang.

Kern: In vorige verzamelbrieven is reeds gemeld dat een groot deel van het programma succesvol is afgerond. U meldt nu de voortgang van de twee resterende elementen van het programma:

Datum

11 mei 2023

Onze referentie

Vul hier het CM-nummer in

Opgesteld door

Bestuurskern
Directie Maritieme Zaken
Afdeling Zeehavens

Aan

Minister van IenW

Bijlage(n)

3

- de aanstaande oplevering van het sluisplanningssysteem voor schippers op de HLD.
- de eerder gemelde vertraging bij de realisatie van de nieuwe camera's bij de sluisen Weurt en Heumen; u geeft aan dat de realisatie nog steeds gepland staat voor 2023.

Onderzoeken dimensionering Noordzeekanaal

Aanleiding: Dit betreft een toezegging over de oplevering van het onderzoek naar structurele maatregelen.

Kern: U informeert de Kamer over de resultaten van het onderzoek naar structurele maatregelen.

- De constructieve veiligheid van de tunnels is, onder voorwaarden, geborgd bij calamiteiten.
- Er zijn, ook onder voorwaarden, versoepelingen mogelijk van de nu geldende beperkende maatregelen (m.n. de snelheidsbeperking). Daarvoor is wel nader onderzoek nodig.

Datum

11 mei 2023

Onze referentie

Vul hier het CM-nummer in

Opgesteld door

Bestuurskern
Directie Maritieme Zaken
Afdeling Zeehavens

Aan

Minister van IenW

Bijlage(n)

3